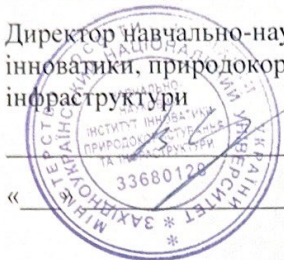

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Навчально-науковий інститут інноватики, природокористування та інфраструктури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
інноватики, природокористування та
інфраструктури

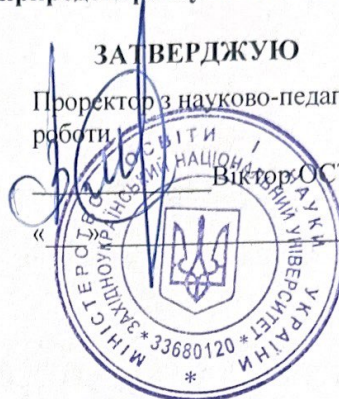

Василь БРИЧ

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ІНСТИТУЦІЙНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ»

ступінь вищої освіти: Магістр

галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність: 051 «Економіка»

освітньо-професійна програма: Експертна оцінка землі і нерухомого майна

кафедра економічної експертизи та землевпорядкування

Форма навчання	Курс	Семес-тр	Лекції (год.)	Практи-чні (год.)	ІРС (год.)	Трені-нг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2

Тернопіль – ЗУНУ, 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 року).

Робочу програму склав доцентом кафедри економічної експертизи і землевпорядкування, канд. екон. наук Андрій Бутов

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економічної експертизи та землевпорядкування, протокол № 1 від 27 серпня 2024 року

Завідувач кафедри, д-р екон. наук, професор

Борис ЯЗЛЮК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Економіка», протокол № 2 від 30 серпня 2024 року

Голова групи забезпечення спеціальності д-р екон. наук, професор

Віктор КОЗЮК

Гарант ОП Спеціальності д-р екон. наук, професор

Борис ЯЗЛЮК

Структура робочої програми навчальної дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості»

1. Опис навчальної дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості»

Дисципліна - Інституційний аналіз ринку нерухомості	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS –5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Статус дисципліни: вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність - 051 «Економіка» Освітньо-професійна програма – «Експертна оцінка землі та нерухомого майна»	Рік підготовки: Денна – 1 Семестр: Денна – 2
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 32 год. Практичні заняття: Денна – 14 год.
Загальна кількість годин - 150		Індивідуальна робота: 5 год. Тренінг: 6 год. Самостійна робота: Денна – 93 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості» є – вивчення теоретичних засад і практичних механізмів державного правового регулювання ринку нерухомості як на загально національному, так і регіональному рівнях, шляхів оптимізації нормативно- правової бази щодо регулювання ринку нерухомості та формування практичних навичок опрацювання і обґрунтування конкретних пропозицій щодо актуальних проблем розвитку ринку нерухомості; визначення ступеня впливу зовнішніх (політичних, економічних, соціальних, культурних, правових тощо) і внутрішніх (рівень кваліфікації персоналу, залученого до проведення проекту, менеджмент організації, що здійснює проект та ін.) факторів на можливість успішної реалізації проекту.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- виявлення й опис інституційних умов – організацій, законів, нормативних актів та політичних факторів, у рамках яких буде здійснюватися й експлуатуватися розглянутий проект. При цьому варто включити в аналіз усі організації (їх може бути декілька залежно від складності проекту), що беруть участь у проекті. Що стосується законів, політики, нормативних актів як об'єктів інституціонального аналізу, то розгляду підлягають лише найважливіші з них, здатні вплинути на проект;
- оцінка слабких і сильних сторін організацій, що беруть участь у проекті, стосовно їх матеріальних та людських ресурсів, технічної кваліфікації, організаційної структури, управлінських і адміністративних можливостей, фінансового становища;
- оцінка можливого впливу законів, політики, інструкцій на здійснення й експлуатацію проектів, що мають відношення до захисту навколишнього середовища, заробітної плати, цін, субсидій, зовнішньої торгівлі, валютного курсу тощо;
- висування пропозицій з технічної допомоги, що може знадобитися для здійснення рекомендованих організаційних змін і розробки графіка необхідних робіт.

2.3. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- вміти розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- знати як формулювати та аналізувати проблеми науково-практичних проблем;
- вміти розробляти соціально-економічні проекти;

3. Програма дисципліни: Інституційний аналіз ринку нерухомості **Змістовий модуль 1. Концептуальні засади оцінки нерухомості.**

Тема 1. Сутність та місце нерухомості в системі фінансово-економічних відносин

Поняття та сутність нерухомості. Родові та власні ознаки, сутнісні характеристики нерухомості. Характеристика основних об'єктів нерухомості. Класифікація об'єктів нерухомості.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 2. Теоретико-методологічні основи оцінки нерухомості

Законодавче регулювання оцінки майна. Юридичні підстави здійснення оцінки. Ціна об'єктів нерухомості та фактори, які впливають на неї. Принципи оцінки. Види вартості майна, база оцінки. Концепція вартості грошей у часі. Шість функцій грошової одиниці.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 3. Ринок нерухомості, його структура і функції.

Сутність і значення ринку нерухомості, його особливості і функції. Суб'єктна структура ринку нерухомості. Види ринків нерухомості. Характеристика секторів ринку нерухомості. Ріелторська діяльність.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 4. Інституційні основи професійної оцінної діяльності.

Оцінка майна, професійна оціночна діяльність, незалежна оцінка, процедури оцінки майна, форми здійснення оціночної діяльності, суб'єкти оціночної діяльності, професійна підготовка оцінювачів, державне регулювання оціночної діяльності.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Змістовий модуль 2. Практичні механізми оцінки нерухомості

Тема 5. Інформаційне забезпечення при оцінці нерухомості

Наявність необхідної інформації дає можливість оцінювачу комплексно підійти до процесу оцінки і точно обґрунтувати кінцеву величину вартості. Збирання та аналіз зовнішньої загальної та спеціальної інформації. Формування масиву зовнішньо та внутрішньо необхідної інформації для оцінки нерухомого майна. Аналіз кон'юнктури ринку нерухомості. Основні джерела інформації. Поняття та загальна характеристика паритету купівельної спроможності валют.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 6. Основні принципи і способи застосування методів оцінки нерухомості

Характеристика витратного підходу. Визначення зносу об'єкту нерухомості. Особливості застосування витратного підходу

Сутність прибуткового методу. Метод капіталізації доходів. Метод дисконтування грошових потоків. Застосування дохідного підходу.

Особливості застосування (вживання) порівняльного підходу. Метод парних продажів. Метод валового рентного мультиплікатора

Застосування методів статистики в оціночній практиці: групування статистичної інформації, графічне представлення статистичної інформації, принципи побудови статистичних показників, види середніх величин, ряди динаміки, індекси.

Математичні методи в оцінці: методи прогнозування дохідності об'єктів нерухомості, метод експертних оцінок, метод рангової кореляції, парний регресійний аналіз, моделі множинної регресії.

Тема 7. Витратний підхід до оцінки нерухомості

Методи витратного підходу: за вартістю одиничного показника, за вартістю об'єкта аналогічного функціонального призначення, метод розбивки на компоненти, метод одиничних розцінок. Визначення та види зносу будівель та споруд. Методи оцінки зносу.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 8. Порівняльний підхід до оцінки нерухомості.

Дослідження ринку нерухомості та його елементів. Сегментація ринку.

Оцінка чинників попиту та пропозиції. Алгоритм порівняльного підходу. Методи порівняльного підходу. Основні елементи порівняння об'єктів. Методи внесення коригувань.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

Тема 9. Дохідний підхід до оцінки нерухомості

Характеристика та методи доходного підходу. Метод прямої капіталізації доходу. Метод дисконтування грошових потоків (непрямої капіталізації). Процедури та порядок оцінки в доходному підході. Визначення доходу, який приносить нерухомість. Ставка капіталізації та методи її визначення. Характер зміни доходів від нерухомості.

Література: 1, 9, 12, 14, 15

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості»
Денна форма навчання**

	Кількість годин, в т. ч.					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
1. Змістовий модуль Концептуальні засади оцінки нерухомості						
Тема 1. Сутність та місце нерухомості в системі фінансово-економічних відносин	4	2	2	2	10	Тести, поточне опитування
Тема 2. Теоретико-методологічні основи оцінки нерухомості	2	1			10	Тести, поточне опитування
Тема 3. Ринок нерухомості, його структура і функції	2	1			10	Тести, поточне опитування
Тема 4. Інституційні основи професійної оцінної діяльності Еколого-економічні проблеми використання природних ресурсів.	4	1			10	Тести, поточне опитування
Змістовий модуль 2. Практичні механізми оцінки нерухомості						
Тема 5. Інформаційне забезпечення при оцінці нерухомості	4	2	3	4	11	Тести, поточне опитування
Тема 6. Основні принципи і способи застосування методів оцінки нерухомості	2	1			10	Тести, поточне опитування
Тема 7. Витратний підхід до оцінки нерухомості	4	2			11	Тести, поточне опитування
Тема 8. Порівняльний підхід до оцінки нерухомості	6	2			10	Тести, поточне опитування
Тема 9. Дохідний підхід до оцінки нерухомості	4	2			11	Тести, поточне опитування
Разом	32	14	5	6	93	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне заняття 1-2

Тема 1: Сутність та місце нерухомості в системі фінансово-економічних відносин.

Мета: Ознайомитись з сутністю та основними характеристиками нерухомості

Питання для обговорення:

- 1.1. Поняття та сутність нерухомості.
- 1.2. Родові та власні ознаки, сутнісні характеристики нерухомості.
- 1.3. Характеристика основних об'єктів нерухомості.
- 1.4. Класифікація об'єктів нерухомості.

Література: 3; 5; 9.

Практичне заняття 3

Тема 2: Теоретико-методологічні основи оцінки нерухомості.

Мета: Ознайомитись з законодавчими актами, які регулюють оцінку майна.

Питання для обговорення:

- 2.1. Законодавче регулювання оцінки майна.
- 2.2. Юридичні підстави здійснення оцінки.
- 2.3. Ціна об'єктів нерухомості та фактори, які впливають на неї.
- 2.4. Принципи оцінки. Види вартості майна, база оцінки.

Література: 9; 11; 19.

Практичне заняття 4

Тема 3 : Ринок нерухомості, його структура і функції.

Мета: Ознайомитись з сутністю та видами ринку нерухомості

Питання для обговорення:

- 3.1. Сутність і значення ринку нерухомості, його особливості і функції.
- 3.2. Суб'єктна структура ринку нерухомості.
- 3.3. Види ринків нерухомості.
- 3.4. Характеристика секторів ринку нерухомості. Ріелторська діяльність.

Література: 2, 4, 8, 9.

Практичне заняття 5-6

Тема 4: Інституційні основи професійної оцінної діяльності Еколого-економічні проблеми використання природних ресурсів.

Мета: Ознайомитись з інституційними основами та державним регулюванням оціночної діяльності.

Питання для обговорення:

- 4.1. Оцінка майна, професійна оціночна діяльність, незалежна оцінка.
- 4.2. Процедури оцінки майна.
- 4.3. Форми здійснення оціночної діяльності.
- 4.5. Суб'єкти оціночної діяльності, професійна підготовка оцінювачів, державне регулювання оціночної діяльності.

Література: 8, 9, 13, 14.

Практичне заняття 7-8

Тема 5: Інформаційне забезпечення при оцінці нерухомості Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво

Мета: Ознайомлення з інформаційним забезпеченням та міжнародними досвідом аналізу ринку нерухомості.

Питання для обговорення:

- 5.1. Наявність необхідної інформації дає можливість оцінювачу комплексно підійти до процесу оцінки і точно обґрунтувати кінцеву величину вартості.

5.2. Збирання та аналіз зовнішньої загальної та спеціальної інформації. Формування масиву зовнішньо та внутрішньо необхідної інформації для оцінки нерухомого майна.

5.3. Аналіз кон'юнктури ринку нерухомості.

5.4. Основні джерела інформації. Поняття та загальна характеристика паритету купівельної спроможності валют

Література: 8, 9, 13, 14.

Практичне заняття 9

Тема 6 : Основні принципи і способи застосування методів оцінки нерухомості.

Мета: Ознайомитись з основними принципами та особливостями застосування методів оцінки.

Питання для обговорення:

6.1. Характеристика витратного підходу.

6.2. Сутність прибуткового методу.

6.3. Особливості застосування вживання порівняльного підходу.

6.4. Математичні методи в оцінці:

Література: 7, 9, 11, 13

Практичне заняття 10-11

Тема 7 : Витратний підхід до оцінки нерухомості.

Мета: Ознайомитись з витратним підходом.

Питання для обговорення:

7.1. Методи витратного підходу: за вартістю одиничного показника, за вартістю об'єкта аналогічного функціонального призначення, метод розбивки на компоненти, метод одиничних розцінок.

7.2. Визначення та види зносу будівель та споруд.

7.3. Методи оцінки зносу.

Література: 8, 9, 13, 14.

Практичне заняття 12-14

Тема 8 : Порівняльний підхід до оцінки нерухомості

Мета: Ознайомитись з порівняльним підходом до оцінки нерухомості

Питання для обговорення:

8.1. Дослідження ринку нерухомості та його елементів. Сегментація ринку.

Методи внесення коригувань.

8.2. Оцінка чинників попиту та пропозиції.

8.3. Методи порівняльного підходу.

8.4. Алгоритм порівняльного підходу. Основні елементи порівняння об'єктів.

Література: 8, 9, 13, 14.

Практичне заняття 15-16

Тема 9 : Дохідний підхід до оцінки нерухомості

Мета: Ознайомитись з методом дисконтування грошових потоків.

Питання для обговорення:

9.1. Характеристика та методи доходного підходу. Характер зміни доходів від нерухомості.

9.2. Процедури та порядок оцінки в доходному підході.

9.3. Визначення доходу, який приносить нерухомість. Метод прямої капіталізації доходу.

9.4. Метод дисконтування грошових потоків (непрямої капіталізації). Ставка капіталізації та методи її визначення.

Література: 1, 9, 12, 14.

6. Тренінг з дисципліни

Метою тренінгу з дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості» є узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях, формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, щодо інформаційного забезпечення оцінки землі та нерухомого майна.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «магістр».

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Завдання тренінгу

1. Виділення, відведення, земельних ділянок, встановлення меж земельної ділянки

2. Відчуження земельних ділянок через аукціони та їхня грошова оцінка

Оцінювання результатів тренінгу

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості» виконується кожним студентом індивідуально. Дана робота охоплює основні теми дисципліни і полягає у проведенні оцінки природних ресурсів. Вона представляє собою набір завдань, основною метою яких є виявлення знань студентів щодо організації правових та фінансових відносин некомерційних установ та організацій. Виконання самостійної роботи є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Завдання самостійної роботи

Завдання 1. Оподаткування у сфері нерухомості

Завдання 2. Оподаткування у сфері агро та земельні податки

Самостійна робота оформлюється у вигляді проєкту (15-20 слайдів презентації) та демонструється студентом під час доповіді.

Оцінювання результатів самостійної роботи

При оцінці результатів самостійної роботи враховуються: глибина та всебічність розкриття змісту поставлених завдань; самостійність, аргументованість, оригінальність викладу матеріалу й вирішення проблеми; відображення власної позиції. Оцінюється самостійна робота за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із двох завдань роботи.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, тренінг, поточне опитування, тестування, ситуативне моделювання, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування та тестування;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- залік.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інституційний аналіз ринку нерухомості» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного заняття)	Модульна робота по темах 1-9	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із двох завдань роботи

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-9
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-9
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-9
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-9

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз: Підручник. – К.:КНЕУ, 2000. - 322 с.
2. Вісящев В.А. Наукові засади передпроектних досліджень і обґрунтувань: монографія / В.А. Вісящев. – Севастополь: Вебер, 2003. – 440 с.
3. Митяй О. В. Проектний аналіз. Навчальний посібник / О. В. Митяй— К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. — 288 с.
4. Баранов О. Г. Інституціональна економіка : навч. посіб. / О. Г. Баранов ; Севастопол. нац. техн. ун-т. - Севастополь : СевНТУ, 2010. – 196 с.
5. Колесніченко І. М. Інституціональна економіка : конспект лекцій / І. М. Колесніченко ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2014. – 216 с.
6. Ткач А. А. Інституціональна економіка : Нова інституціональна економічна теорія: Навч. посібник / А. А. Ткач. – К. : Центр навч. л-ри, 2007. – 304 с.
7. Фертікова Т. М. Інституційна економіка : навч. посіб. / Фертікова Т. М. ; Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. - Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2010. – 124 с. :
8. Чухно А.А. Інституціонально-інформаційна економіка: Підручник / А. А. Чухно, П. М. Леоненко, П. І. Юхименко ; за ред. акад. НАН України А. А. Чухна. – К. : Знання, 2010. – 687 с.

Додаткова література:

1. Закон України "Про власність" від 7 лютого 1991 року, № 6477/ Закони України.-Т. 1.-К, 1996.-С.173-188.
2. Закон України "Про приватизацію державного майна".
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
5. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 року № 2658-14 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 47. – Ст. 251.
6. Закон України «Про оцінку земель» № 1378-IV від 11.12.2003 р.
7. Закон України «Про плату за землю» № 2535-XII від 03.07.1992 р.
8. Закон України «Про оренду землі» № 161-XIV від 06.10.1998 р.
9. Закон України «Про власність» № 885-XII від 26.03.1991 р.
10. Про затвердження Положення про державний архітектурно-будівельний контроль : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 р. N 225 - Офіц. вид. - К.: 1993.

11. Методика експертної грошової оцінки земельних ділянок, затверджена постановою КМУ № 1531 від 11.10.2002 р.
12. Методика оцінки майна від 10 грудня 2003 р. № 1891 // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 151.
13. Методика оцінки об'єктів оренди від 17 грудня 2003 р. № 1960 // Відомості Верховної Ради України. – 2003.
14. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» від 10 вересня 2003 року № 1440.